СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

СЪЮЗ НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ – КЛОН СВИЩОВ

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ – 30 ГОДИНИ СЛЕД НАЧАЛОТО НА ПРОМЕНИТЕ

Свищов, 22 ноември 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 75 години от създаването на Съюза на учените в България

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2020

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ

Доц. д-р Иван Марчевски – Ректор на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов
Проф. д.б.н. Диана Петкова – Председател на Съюза на учените в България
Доц. д-р Тодор Кръстевич – Зам. ректор „Научноизследователска и проектна дейност“ на СА „Д. А. Ценов“
Доц. д-р Красимира Славева – Председател СУБ – клон Свищов

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Проф. д-р Атанас Атанасов
Доц. д-р Христо Сирашки
Доц. д-р Пепа Стойкова
Гл. ас. д-р Зоя Иванова
Гл. ас. д-р Любка Илиева

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:
Проф. д-р Атанас Атанасов
Членове:
Проф. д-р Поля Ангелова
Проф. д-р Маргарита Богданова
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Христо Сирашки

НАУЧНИ СЕКРЕТАРИ
Гл. ас. д-р Зоя Иванова
Гл. ас. д-р Любка Илиева

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-1815-6

СЪДЪРЖАНИЕ

ИКОНОМИКС, ФИНАНСИ, ЗАСТРАХОВАНЕ, СОЦИАЛНО ДЕЛО

Напълно автоматизирания луксозен комунизъм – опит за подмяна на идеологията с технология
Проф. д.н. Борислав Борисов, докт. Дмитрий Лем 7

Бюджетно осигуряване на националната сигурност – състояние и тенденции за периода 2010 – 2019 г.
Проф. д-р Андрей Захариев, ас. д-р Стефан Станимиров, докт. Русалин Русалинов.....18

За информационното общество в България – 30 години след началото на промените
Проф. д-р Йордан Василев 27

Човешките ресурси в здравеопазването (2009-2019 г.)
Доц. д-р Анастасия Марчева, гл. ас. Милена Владимирова.....35

Реформата в българското данъчно облагане и икономиката в сянка
Доц. д-р Валентин Милинов 43

Надзор върху застрахователната дейност в България в контекста на защитата на интересите на застрахованите
Доц. д-р Венцислав Василев 51

Българската икономика преди и след 30 години: източници на растежа
Доц. д-р Вера Пиримова 58

Глобализацията на съвременната икономика и мястото на България в нея
Доц. д-р Людмил Несторов 67

Осигурително-технически аспекти на взаимовръзката „вход – изход“ през призмата на адекватността и еквивалентността на пенсионноосигурителната система в България
Доц. д-р Пламен Йорданов, докт. Жанета Ангелова 76

Застраховането като възможност за осигуряване на допълнителен доход на хората в надработоспособна възраст
Доц. д-р Румен Ерусалимов 84

Конвергенция на финанси и застраховане в България –
проявления, тенденции, възможности
Доц. д-р Стоян Проданов.....93

Анализ на показателите за капиталова адекватност на банките
в България през периода 2007 – 2018 г.
Гл. ас. д-р Аглика Кънева 102

Еволюция на държавния надзор върху застрахователната
дейност в България
Гл. ас. д-р Анелия Панева 113

30 години пазарна икономика в България: ефекти върху заетостта
Гл. ас. д-р Елка Сярова.....121

Оценка състоянието на задлъжнялостта в подсектор
„Местно самоуправление“
Гл. ас. д-р Петко Ангелов, докт. Силвия Заркова.....129

Развитие и усъвършенстване на институционалната структура
на пазара на труда в България
Гл. ас. д-р Таня Илиева 137

Пъзел с изменчивостта – методология за тестване на БФБ
Гл. ас. д-р Цвета н Павлов 144

Осигуряване в Универсален пенсионен фонд – състояние
и възможности
Ас. д-р Йордан Йорданов.....153

Инвестирането във ВЕЦ като важен възобновяем енергиен източник
в България
Ас. д-р Стефан Станимиров, докт. Мирослав Костадинов.....161

Мястото на преките чуждестранни инвестиции
в българската икономика
Ас. Елица Петкова.....168

Парите – начален и краен стимулатор и ограничител на банковото
външнотърговско посредничество (Финансово-правни аспекти)
Ас. Игнат Папазов 177

Стрес тестовете на българската банкова система в контекста
на регулаторните изисквания на Базел III
Докт. Беатрис Любенова 184

Инвестиционните банки и ипотечните облигации
Докт. Борислав Киров 196

Презастраховането като инструмент за управление на риска
Докт. Вахан Бохосян 205

Отражение на петролните ценови шокове върху световната
икономика
Докт. Даниел Тунчев 211

Българският модел на системата „бонус-малус" и поредното
предизвикателство пред застрахователните компании
Докт. Михаела Монова 220

Проблеми и предизвикателства пред холдинговите дружества
в България
Докт. Теодора Цветкова 228

СЧЕТОВОДСТВО, КОНТРОЛ, АНАЛИЗ, СТАТИСТИКА

Същност и възможности за счетоводно отчитане
на специализираните пенсионни резерви в пенсионноосигурителните
дружества
Проф. д-р Атанас Атанасов 239

Съвременната агростатистика в България – началото
Проф. д-р Поля Ангелова 247

Стандартизация на счетоводството в предприятията от публичния
сектор в Република България
Доц. д-р Венцислав Вечев 255

Значими изменения в счетоводството в резултат на настъпилите
социално-икономически промени през последните 30 години
Доц. д-р Галина Чиприянова 261

Структурните промени в българската икономика и влиянието им
върху външната търговия и икономическия растеж
Доц. д-р Красимира Славева 270

Първи период в развитието на статистическия анализ
на „Отдалечени наблюдения“ ("OUTLIERS")
Доц. д-р Любомир Иванов **281**

Оценка на достъпа до интернет в дейността на предприятията
Доц. д-р Маргарита Шопова **288**

Стопански счетоводен анализ на ефективността и финансовата
стабилност на предприятието
Доц. д-р Марко Тимчев **296**

Правни аспекти на трансферното ценообразуване при данъчно
облагане в Р България
Доц. д-р Пенко Димитров **305**

Дуално или триално обучение по контролни дисциплини във висшето
образование – проблеми и предимства
Доц. д-р Пепа Стойкова **313**

Сравнителен анализ на финансирането на висшето образование
в страните от Европейския съюз
Доц. д-р Пламен Петков **324**

Предизвикателства пред одиторите в контекста на разширеното
докладване
Доц. д-р Силвия Костова **333**

Оценката на риска при извадковото изучаване в одита
Доц. д-р Стела Касабова **341**

Развитие на контрола върху акцизите през последните 30 години
Гл. ас. д-р Жельо Желев **347**

Мрежов модел за пътуване в България с БДЖ при планиране
на маршрут за пътуване с прикачване
Гл. ас. д-р Миглена Иванова **355**

Счетоводната професия в перспектива – умения и компетенции
Гл. ас. д-р Радосвета Кръстева-Христова **364**

Оценка на икономическото сближаване между областите в България
Гл. ас. д-р Тихомир Върбанов **371**

Проблеми при прилагането на разширения критерий на Дики-Фулър
Ас. д-р Евгени Овчинников 379

МЕНИДЖМЪНТ, МАРКЕТИНГ, МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ ПЛАНИРАНЕ, ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Comparative Analysis of the Competitiveness of the Balkan Countries
Prof., PhD Lyubcho Varamezov.....387

Lean Management във висшето образование
Проф. д-р Маргарита Богданова 394

Стратегическият маркетингов мениджмънт – перспектива
за развитие на туристическите бизнес организации в България
Доц. д-р Ваня Григорова 403

Приложение на Big Data анализа за защита на информацията
Доц. д-р Веселин Попов, доц. д-р Петя Емилова 411

Проблемът с текучеството на персонала в българските предприятия
Доц. д-р Галина Захариева, докт. Дритон Сюлча.....419

Управление на преживяванията на персонала – фактор
за организационно развитие
Доц. д-р Ирена Емилова, гл. ас. д-р Милен Динков.....427

Подобряване на отрасловата свързаност чрез изграждане
на железопътния участък по коридор № 9
Доц. д-р Камен Петров, докт. Радослав Костев 436

Потенциал на индустриалния интернет за нещата за подобряване
на производствените процеси
Доц. д-р Наталия Маринова 445

Професионалното обучение и особености на системата
за професионално образование и обучение
Доц. д-р Христо Сирашки 453

Повишаване качеството на обслужване на клиенти чрез въвеждане
на нови технологии в търговията
Гл. ас. д-р Венцислава Минкова.....465

Предимства на гъвкавото управление на проекти и въздействието върху проектния риск
Гл. ас. д-р Евелина Парашкевова.....473

Социално-икономически промени - управленски аспекти
Гл. ас. д-р Елена Йорданова 481

Приложение на web 2.0 технологиите за споделяне на научни изследвания, ресурси и резултати
Гл. ас. д-р Кремена Маринова-Костова.....487

Съвременни предизвикателства пред управлението на регионалното развитие в Република България
Гл. ас. д-р Методи Иванов.....495

Маркетингови комуникации на българския бизнес в дигитална среда
Гл. ас. д-р Мирослава Ценкова 502

Местното самоуправление в България – някои основни постановки
Гл. ас. д-р Юлиян Господинов 510

Степен на интегрираност на приоритетите за интелигентна специализация в плановите документи
Ас. д-р Мариела Стоянова 518

Концепция за многостепенно управление: възникване, развитие, перспективи
Докт. Димитрина Проданова.....524

Развитие на електронната търговия в България през последните 30 години
Докт. Михаела Маркова.....533

ИКОНОМИКА НА ОТРАСЛИТЕ

Устойчивост в развитието на туризма в националната бизнес среда
Проф. д.ик.н. Таня Горчева 543

Българската индустрия – тридесет години по-късно
Проф. д-р Анета Денева.....551

Подпомагане на доходите на производителите от аграрния сектор
Доц. д-р Виолета Блажева 560

Съвременни измерения на управлението на талантите
Доц. д-р Искра Пантелеева 566

Значение на инфраструктурните коридори за регионалното икономическо развитие на България
Доц. д-р Камен Петров 574

Изследване на възможностите за развитие на туристическа дестинация „Свищов“
Доц. д-р Любка Илиева 583

Градско земеделие – алтернатива или необходимост
Доц. д-р Марина Николова 592

Теоретико-приложни аспекти на мърчандайзинга в българската търговска практика
Доц. д-р Петранка Мидова 603

Туристическите агенти, резервационните услуги на туроператорите и свързаните с тях дейности в България 30 години след началото на промените
Доц. д-р Петя Иванова 611

Изследване необходимостта от придобиване на търговски умения по женско предприемачество
Доц. д-р Светослав Илийчовски, доц. д-р Теодора Филипова 618

Бизнес среда и предприемаческа дейност на българските пивоварни предприятия
Доц. д-р Сергей Найденов 626

Атрибутивно анализиране на асортиментното разнообразие в точките на продажби
Доц. д-р Симеонка Петрова 634

Периодът на прехода – 30 години растеж на регионалните дисбаланси
Доц. д-р Тихомир Личев 642

Социална работа и социално предприемачество
Гл. ас. д-р Ваня Ганева 652

Анализ на сезонността в търговията
Гл. ас. д-р Венцислав Перков 660

Разкриване на нефинансова информация от големите български държавни предприятия
Гл. ас. д-р Емил Николов 667

Подходи за управление на риска в търговските предприятия
Гл. ас. д-р Зоя Иванова 676

Проблеми и предизвикателства пред развитието на туризма в България
Гл. ас. д-р Любомира Тодорова 684

Развитие на туристическа дестинация България като част от интернационалния туристически пазар
Гл. ас. д-р Павлин Павлов 690

Анализ на предприемаческите нагласи в България
Ас. д-р Ивайло Костов 698

Устойчиво развитие на българската индустрия
Докт. Айтен Сабри 706

Значение на пътната инфраструктура като фактор за подобряване състоянието на горскостопанските предприятия
Докт. Руслан Коларов 714

Анализ на възможни решения за преодоляване на височинните ограничения и ограниченията в газенето през канала море-езеро за по-големи плавателни съдове създавани от Аспарухов мост
Инж. Дойчин Ников, Красимира Вангелова 722

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ – 30 ГОДИНИ СЛЕД НАЧАЛОТО НА ПРОМЕНИТЕ

Свищов, 22 ноември 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 75 години от създаването на Съюза на учените в България

ISBN 978-954-23-1815-6

Издателство и печат: Академично издателство „Ценов”
Свищов, ул. Градево № 24

740

ОЦЕНКАТА НА РИСКА ПРИ ИЗВАДКОВОТО ИЗУЧАВАНЕ В ОДИТА

Доц. д-р Стела Касабова
Катедра „Математика и статистика“
СА „Д. А. Ценов“
s.kasabova@uni-svishtov.bg

Резюме: *Проверките в одита трябва да се планират по начин, осигуряващ изпълнение на целите, въз основа на достатъчно доказателства. В настоящата разработка е обоснована необходимостта от получаване на резултати за цялата съвкупност въз основа на наблюдение само на част от единиците на съвкупността, т.е. въз основа на извадки при съблюдаване на определени изисквания. В изложението е представена класификация на одитните извадки в зависимост от вида на признака, по който се извършва изследването. Разгледани са видовете риск и оценката на риска. Представени са разсъждения относно точността и надеждността на оценките и свързаните с тях толерирана и очаквана грешки.*

Ключови думи*: одитна извадка, риск и оценка на риска, точност и надеждност на оценките, толерирана и очаквана грешки.*

JEL*:C10, M42.*

RISK ASSESSMENT AND SAMPLE AUDIT STUDY

Assoc. Prof. Stela Kasabova, PhD
Department of Mathematics and Statistics,
D.A. Tsenov Academy of Economics
s.kasabova@uni-svishtov.bg

Abstract: *Audit checks should be planned in such a way that the objectives are met, based on sufficient evidence. The present study substantiates the need to obtain results for the entire population based on observation of only a portion of the population units, i. on a sample basis, subject to certain requirements. The presentation presents a classification of audit samples according to the type of attribute on which the survey is conducted. The types of risk and risk assessment are considered. Reflections on the accuracy and reliability of the estimates and associated tolerated and expected errors are presented.*

Key words: *audit sample, risk and risk assessment, accuracy and reliability of estimates, tolerated and expected errors.*

JEL*:C10, M42.*

Проверките в одита трябва да се планират по начин, осигуряващ изпълнение на целите, въз основа на достатъчно доказателства. Определянето на обема на проверките зависи от наличието и качеството на контролните механизми. Съществуват редица предпоставки, които обуславят проверките да се извършват не върху цялата популация (генералната съвкупност), а само върху част от нея: голяма по обем генерална съвкупност и невъзможност от обхващане на всички единици при проверката, разход на много средства и време за реализиране на изследването и др. Оттук и необходимостта от получаване на резултати за цялата съвкупност въз основа на наблюдение само на част от единиците на съвкупността, т.е. въз основа на извадки.

Статистическите извадки в одита се различават според вида на признака, по който се извършва изследването. В този смисъл се различават: извадково изучаване по категориен (алтернативен, качествен или неметриран) признак; и извадково изучаване по вариационен (количествен или метриран) признак. Приложение намира и трети вид извадково изучаване, известно като вероятностно-пропорционален подбор.

Извадковото изучаване по категориен признак се среща под наименованието атрибутивна извадка (attributes sampling) и се използва при оценяване ефективността на системата за вътрешен контрол в проверяваната организация (извадка при тестовете на контролите). Атрибутивната извадка съдържа единици, които се проверяват за съответствие или отклонение от нормите (изследваният признак има само две възможни определения).

Извадковото изучаване по вариационен признак (вариационна извадка или variables sampling) се прилага при проверката по същество (извадка за тестовете на детайлите), за проверка салдата на материалните запаси, оборотите на приходите и разходите и др. Оценката се извършва чрез сравняване на отчетените суми и резултатите от извадковото изследване. Целта на извадковото изучаване е получаването на оценка на търсената числова характеристика.

Извадковото изучаване чрез вероятностно-пропорционален подбор, известно още като монетарна извадка (monetary unit sampling) или извадка на доларова единица (dollar unit sampling). Представлява модификация на алтернативната извадка и е приложима както при тестовете на контролите, така и при прилагане на процедури по същество.

В случаите, когато резултатите от изследването се основават на извадки, е необходимо да се спазват определени изисквания, спазването на които осигурява условието за представителност на извадките и възможност за оформяне на заключения за цялата съвкупност според получените характеристики по данни от извадката. Тези изисквания (Ръководство по Международни стандарти за контрол върху качеството, одит, преглед, други ангажименти за изразяване на сигурност и свързани по съдържание услуги. Част II. , 2014) са свързани: със съобразяване с целта на процедурата и характеристиките на съвкупността, от която ще бъде формирана извадката; с осигуряване на подбор на единиците в извадката, така че всяка единица от съвкупността да има равен шанс да бъде избрана; определяне обем на извадката, който е достатъчен да намали риска до подходящо ниско ниво.

Различават се два вида риск: риск на извадката и риск, несвързан с извадката. *Рискът на извадката* е резултат от оформяне на заключение за оценявания параметър в генералната съвкупност въз основа на наблюдение на част от единиците в съвкупността, попаднали случайно в извадката. Извадковият риск е свързан с размера на случайната грешка.

Разликата между действителната стойност на оценявания параметър и получената характеристика по данни от извадката е стойността на грешката, породена от факта че е получена от малко на брой единици от съвкупността. Ако е спазено условието за случайност при формиране на извадката, грешката е случайна величина, която се дължи на влиянието на случайни фактори, действащи по време на образуване на извадката и по тази причина може да бъде оценявана и контролирана.

Извадковият риск отразява вероятността за неправилно заключение, поради наличие на случайна грешка, при извършване на проверка по данни от извадка. Едно заключение би било погрешно, ако при наличие на съществени отклонения в системата за контрол, се приеме, че системата е ефективна (отхвърля се вярната нулева хипотеза) и обратно: при липса на съществени отклонения в системата за контрол, се приеме, че не работи ефективно (приема се невярната нулева хипотеза). В първия случай резултатът е недостатъчно доверие в системата за контрол (риск за грешка от първи род - α), а във втория – прекомерно доверие в системата за контрол (риск за грешка от втори род - β). Възможните заключения от проверката са представени в таблица 1 (Вейсел, 2011).

Таблица 1

Възможни заключения при оценяване ефективността в системата за контрол

Направено заключение:	Вярно твърдение	
	Но: Липса на съществени отклонения (ефективност в системата за контрол	Н1: Наличие на съществени отклонения (неефективност в системата за контрол)
Приета е Но Липса на съществени отклонения (ефективност в системата за контрол)	Правилно заключение ($1-\alpha$)	Прекомерно доверие в системата за контрол – риск за надценяване (β)
Отхвърлена е Но Наличие на съществени отклонения (неефективност в системата за контрол)	Недостатъчно доверие в системата за контрол – риск за подценяване (α)	Правилно заключение ($1-\beta$)

Правилното заключение е, когато липсват съществени отклонения в системата за контрол и се докаже нейната ефективност $(1-\alpha)$, или когато системата не работи ефективно и се докаже наличие на съществени отклонения в резултат от проверката $(1-\beta)$.

Рискът, несвързан с извадката „възниква от фактори, които са основание одиторът да направи погрешни изводи, поради каквато и да било друга причина, която не е свързана с размера на извадката.“ (МОС 530 Формиране на одиторски извадки и други средства за извършване на тестове, н.д.) В основни линии неизвадковият риск е свързан с компетентността на одитора и може да произтича от:

- допускане за наличие на систематична грешка при формиране на извадката, което води до изкривяване на резултатите от изследването;
- допускане на съществени неточности, отклонения и несъответствия при проучване на предприятието, организацията на работа и неговия вътрешен контрол;
- приложение на неподходящи процедури или неправилно тълкуване на одитни доказателства;

- неспособност да се разпознае отклонение или несъответствие при проучване на предоставената информация.

Неизвадковият риск не може да се измери, но след задълбочен качествен анализ на доказателствата и правилен подбор на одиторските процедури, може да се сведе до минимум.

В теорията на статистиката при репрезентативното изучаване се разглеждат понятията точкова и интервална оценка. Поради вероятностния характер на оценките не може да се твърди, че дадена оценка съвпада с оценявания параметър в генералната съвкупност.

Точковите оценки са фиксирани, точно определени числови характеристики, чрез които се оценява търсеният параметър на съвкупността. Най-характерното за точковите оценки е, че те не съдържат информация за възможния размер на допуснатата грешка.

При интервалното оценяване стойността на оценявания параметър се определя в доверителен интервал, в който се предполага (с предварително определена вероятност), че се намира стойността на оценявания параметър. Интервалната оценка в одита е прието да се нарича интервал на точност (precision interval). Тя се получава като комбинация от точковата оценка, оценката на случайния компонент на грешката и гаранционния множител.

Гаранционният множител се отбелязва със z, когато се работи с голяма по обем извадка (n>30) и се прилага нормално разпределение. Гаранционният множител (доверителният коефициент) се определя в зависимост от вероятността, с която може да се очаква, че оценяваният параметър се намира в съответния интервал на точност.

От предварително определената (гарантираната) вероятност зависи надеждността на одиторската оценка. Най-често използвани вероятности са 90% или 95%, при които стойностите на доверителния коефициент z са съответно 1,65 и 1,96. По-голямата вероятност, означава по-голяма надеждност на оценките и следователно по-широки граници на интервалната оценка.

Надеждността и точността на одиторската оценка са в обратнопропорционална зависимост. По-голямата гарантирана вероятност увеличава надеждността търсеният параметър да се намира в определения интервал на доверителност и в същото време широките граници определят по-малка точност на оценката.

Размерът на случайната грешка влияе по същия начин върху интервалната оценка – при увеличаване на нейната стойност, расте и доверителният интервал и съответно намалява точността на оценяване

и обратно при по-малка случайна грешка, интервалът на доверителност е в по-тесни граници, което води до по-голяма точност.

Определянето на обема на извадката зависи освен от оценката на риска и от размера на толерираната и очакваната грешка (Вейсел, 2011). *Толерираната грешка* (tolerable error) съответства на максимално допустимата грешка от теорията на статистиката. В одита тя се определя като отклонение от предписаните процедури, в резултат на проверката, което не влияе върху заключението на одитора. Разграничава се на: *норма на толерирано отклонение* (tolerable rate of definition) или допустимо отклонение (tolerable definition rate) при тестовете на контролите и се определя като максимално допустимия относителен дял на отклоненията във вътрешния контрол; и *толерирано отклонение* (tolerable misstatement) при тестовете по същество и представлява максималната грешка в парично изражение, наличието на която не води до определянето на финансовите отчети като недостоверни.

Очакваната грешка (expected error) се основава на информация от предходни изследвания или въз основа на резултати от микроизвадка. Основава се на професионалната преценка на одитора. Определя се в абсолютен или относителен размер в зависимост от обекта на оценяване: очаквана грешка в относителен размер или норма на очакваната грешка при тестовете на контролите; очаквана грешка в абсолютен размер при тестовете по същество.

ЛИТЕРАТУРА

Божков, В. (2003) Международни стандарти за одит на финансови отчети.

Вейсел, А. (2011) Теоретични и приложни аспекти на одитните извадки. Годишник на ВУЗФ – том VII, София: Издателство „Св. Григорий Богослов“.

Вейсел, А. (2017) Одитинг (финансов одит). София: „Сиела Норма АД“.

Учебно методическо пособие. Велико Търново: „Абагар“.

Герхаурд, Н., Смит, П. & Абхелмауер, Р. (2009). Международни одиторски стандарти. Системи за вътрешен контрол. София: „Икономика прес“.

Дамянов, Д. (2010) Одит на финансовите отчети. Свищов: АИ „Ценов“.

Калоянов, Т. (2010). Приложение на статистическото извадково изучаване в одита. София: УИ „Стопанство“.

МОС 530 Формиране на одиторски извадки и други средства за извършване на тестове. www.bulnao.government.bg/files/_bg.